

Opr. mgr Dorota Biedrońska – Krówka

Kraków, listopad 2022 r.

PRAGOM PRAC
KONSERWATORSKICH
OŁTARZA GŁÓWNEGO
Z OBRAZEM UKRZYŻOWANIA
W KOŚCIELE
PW. ŚW. MARII MAGDALENY
W NOWYM MIASTECZKU

Etap III.

I. WSTĘPNE ROZPOZNANIE PROBLEMATYKI Z ZAKRESU HISTORII I HISTORII SZTUKI

Nowe Miasteczko– miasto w województwie lubuskim, w powiecie nowosolskim, siedziba gminy miejsko-wiejskiej Nowe Miasteczko. Uzyskało lokację miejską przed 1295 rokiem. Pierwsze wzmianki pojawiają się w dokumentach Henryka III głogowskiego przed 1296 rokiem. Po 1331 roku Nowe Miasteczko wraz z częścią głogowską księstwa zostało podporządkowane Koronie Czeskiej. Do 1386 roku podlegało bezpośrednio pieczy książęcej, później przeszło we władanie prywatnych właścicieli. Początkowo był to rycerski ród Wirsingów, a następnie Bergów i Tuchildorfów, Knobelsdorfów i Haugwitzów. W 1516 Nowe Miasteczko w raz z majątkiem otyńskim zostaje zakupione przez Rechenbergów, których siedziba rodowa znajdowała się w pobliskim Borowie Polskim (Windischborau). W okresie średniowiecza i renesansu miasto przeżywało pomyślne czasy. Mieszkańcy trudnili się handlem i rzemiosłem, a otoczone murami Nowe Miasteczko zapewniało im bezpieczeństwo. Kościół Marii Magdaleny, kościół św. Konrada i miejski ratusz były chlubą miasta. W latach 1649-1776 należało do klasztoru Jezuitów w Otyniu, następnie znalazło się w dobrach księstwa żagańskiego. Do początku XVIII w. Jezuici podnosili z upadku miasto. Odbudowali wiele zniszczonych obiektów, w tym kościół i ratusz. I prawdopodobnie dodali do herbu miejskiego krzyż. W 1776 miasto weszło w skład państwa pruskiego. Po latach prześladowań wrócili do miasta ewangelicy. W 1787 roku król pruski Fryderyk Wilhelm II sprzedaje majątek Wartenberg, w składzie którego było Nowe Miasteczko, księciu żagańskiemu Piotrowi Bironowi. Miasto w rękach Birona, a następnie jego córki księżnej Doroty de Talleyrand-Perigord pozostaje aż do 1850r., kiedy to zniesiono prywatną własność miast.

Kościół parafialny p.w. Św. Marii Magdaleny w Nowym Miasteczku, wzniesiono prawdopodobnie w miejscu wcześniejszej kaplicy p.w. Marii Magdaleny wzmiankowanej w 1305 r. Zgodnie z legendą, mury kaplicy zostały włączone w obręb nowo budowanej świątyni. Dziś, wciąż trudno określić chronologię wznoszenia murów kościoła i zakres kolejnych przebudów. Dr Danuta Hanulanka w opracowaniu „Sklepienia gotyckie w na Śląsku wskazuje na zależność sklepień w Nowym Miasteczku od wpływów Saksonii i Łużyc i datuje je na ostatnią ćwierć XV wieku. Kościół spłonął w czasie pożaru miasta i odbudowano go w 1474r. w stylu gotyckim ze sklepieniem. W przełomie XV/XVI w. dobudowano nawę południową a w połowie XVI w. podwyższono wieżę. W 1634 r. kościół spłonął i został ponownie odbudowany. W 1824 r. dobudowano kruchtę. W latach 60-tych XX w. przeprowadzono gruntowny remont całego kościoła.

Ołtarz główny pochodzi z I poł. XVIII wieku i został wzniesiony przez jezuitów z Otynia. w stylu późnego baroku. Jest przykładem doskonałej snycerki i małej architektury. Ustawiony w prezbiterium na ścianie zachodniej, wkomponowany jest w absydę. Jest typem ołtarza przyściennego, trójosiowego, jednokondygnacyjnego, z predellą i rozbudowanym zwieńczeniem. Właściwe retabulum poprzedza murowana mensa obłożona drewnianą okładziną, ustawiona na gradusie. Od frontu mensę zdobiło antepedium z płaskorzeźbionym przedstawieniem św. Marii Magdaleny – zachowanie już w 2000 r. szczątkowo.

Boczenie mensę ujmują podwójne postumenty, stanowiące podporę dla rozbudowanej predelli.

Predella wysokości zbliżonej do postumentów dolnych jest wykrepowana pod przyporami i figurami artykułowana jest profilowanymi listwami. Pod figurami konsole ze spływami wolut. Właściwe retabulum z niszą półkolistą zamkniętą od góry z obrazem św. Ukrzyżowania z Marią Magdaleną w profilowanej ramie. Ramę dodatkowo zdobią snycerskie, złożone rocaile. Nad ramą, w osi przedstawiono Gołębicę Ducha Świętego w promienistej glorii. Prześwit środkowy flankują pary kolumn na wydatnych bazach, o gładkich trzonach z kompozytowymi kapitelami. Pomiedzy kolumnami ustawiono pełnoplastyczne figury Marii, św. Jadwigi, Jana i nieznanej świętej, przedstawionych w bogato drapowanych szatach, zdobione w technice szypolen. Kolumny dźwigają pełne belkowanie, zredukowane do form nasadników, wylamanych ponad nimi. Na nasadnikach umieszczono pełnoplastyczne figury aniołów z rozpostartymi skrzydłami. Płaskie zwieńczenie, bocznie ujęte spływami wolut, od góry zakończone łukiem odcinkowym zakończonym wydatnym gzymsem. Centralnie, w zwieńczeniu przedstawiono Boga Ojca w promienistej glorii. W chmurach uskrzydłone główki aniołków oraz cało postaciowe ich przedstawienia. Bocznie scenę ujmują fragmenty paludamentu. W osi zwieńczenia snycerski kartusz z czerwono laserowanym tłem herbu.

Cała snycerka złożona i srebrzona w technice bolusowej i mikstionowej, z podziałem na mat i poler zgodnie z logiką budowy formy, srebro goldlakowane.

Ołtarz poddawano wielokrotnie pracom renowacyjnym przeróbkom. Ostatnio

przeprowadzone prace konserwatorskie odbywały się w 2011 r. Przeprowadzono wówczas badania stratygraficzne i technologiczne, ale zastosowano zmienioną wobec autorskiej technologii – wprowadzono maty olejne zamiast pulmentowych oraz zmieniono zróżnicowanie form w partach stosując tylko polerowanie. Wykonano w tym czasie konserwację rzeźb, ornamentów snycerskich w nadłączach ramy głównej i na niej, odsłonięto pierwotną kolorystykę ołtarza. Obraz św. Marii Magdaleny jest również po konserwacji.

Tabernakulum zachowane było jeszcze w 2000 r. Opisane w tzw. Białej Karcie. W chwili obecnej tabernakulum brak.

II. ZAGADNIENIA KONSERWATORSKIE

1. TECHNIKA WYKONANIA

Ołtarz wykonano z drewna iglastego – postumenty, bramki, gzymsy, oraz liściastego – snycerka, rzeźba i paludament. Całość łączona stolarsko, na kołkach i klejona. Od odwrocia wstawiono usztywnienia stabilizujące. Drewniana struktura została pierwotnie przeklejona klejem stolarskim, w miejscach łączeń i sęków wklejono płótno lniane i położono wielowarstwowo zaprawy kredowo klejowe. Zaprawy opracowano na gładko i pokryto polichromią w technice tłustej temperey w obrębie postumentów, aediculi i zwieńczenia. Snycerskie ozdoby i szaty oraz skrzydła aniołów złożono w technice szlachetnej, na żółtym i czerwonym pulmencie, z podziałem na mat i poler zgodnie z logiką budowy formy. Złożone były również gzymsowania i listwowania postumentów i predelli, gzyms zwieńczenia, gzyms koronujący, kapitele i bazy kolumn oraz ramy obrazu i cały detal snycerski. Kolumny były marmoryzowane w kolorze niebieskim, cały ołtarz imitował kolorowy marmur, wykonany w technice marmoryzacji, (obecnie odsłonięta warstwa pierwotna?). Rzeźby wykonano w technice szypolen. Wtórne przemalowania wykonano w technice olejnej. Ornamenty pierwotnie montowane na kołkach są obecnie przybite gwoździami. Od odwrocia ołtarza wpasowano w prześwicie środkowym obraz Ukrzyżowania z św. Marią Magdaleną. Obraz ten namalowano w technice olejnej na podobrazii z płótna lnianego. Obecnie

obraz jest po konserwacji, zdublowany na nowy nośnik z płótna lnianego impregnowanego, na lepszym z BEVA 371.

WYNIKI BADAŃ STRATYGRAFICZNYCH

W trakcie prac konserwatorskich prowadzonych w 2011 r. usunięto wtórne nawarstwienia odsłaniając warstwę pierwotną. Ze wstępnych oględzin ołtarza wynika, że nie usunięto przemaalowań z płytyn predelli, postumentów bocznych, a marmoryzacja struktury i kolumn jest pokryta transparentną farbą zmieniającą kolorystykę oryginału. Ponadto pod zaprawą stanowiącą podkład pod obecnie odsłoniętą marmoryzację widoczne są ślady innej zaprawy 9 do zbadania w trakcie prac!)

2. STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ OBIEKTU

Stan zachowania obiektu budzi duże zastrzeżenia estetyczne, ale również jego stan ogólny jest zły. Bezsprzecznie wydaje się być konieczność interwencji konserwatorskiej w celu przywrócenia ołtarzowi jego pierwotnych walorów estetyczno-plastycznych. Przez lata obiekt poddawany był wielokrotnie naprawom/ brązy pozłotnicze i wzmocnienia mocowań stolarskich gwoździami/, co znacznie zmieniło jego wygląd. Główną przyczyną zniszczeń jak w wielu tego typu obiektach są wielokrotnie wykonane naprawy, działanie wilgoci, zmiany wilgotności i temperatury. Ich wynikiem jest zdegradowanie materiału z którego wykonano obiekt, oraz zniwelowanie wartości artystycznych obiektu i zafałszowanie jego walorów historycznych. Ołtarz poddany był renowacji. Wykonano pełną konserwację zwieńczenia, figur w technice szypolen, detali pozłotniczych i obrazu. Polichromia wszystkich elementów struktury została odsłonięta i pokryta nowymi warstwami transparentnymi zapewne w celu zabezpieczenia? (brak dokumentacji z wykonanych prac).

W całości ołtarz jest pokryty warstwą niezwiązanego kurzu i brudu.

Po wstępnych oględzinach konserwatorskich stwierdzono, że stan zachowania drewna nie jest bardzo zły. Od lica warstwy malatury uniemożliwiają ścisłą ocenę stanu zachowania drewna. Występują liczne pęknięcia, rozeschnięcia, rozluźnienia połączeń stolarskich, powstałe w wyniku pracy drewna na skutek zmian wilgotności w cyklu rocznym. Rozluźnienie połączeń stolarskich spowodowało powstanie widocznych szczelin pionowych i poziomych. Na skutek biologicznej destrukcji kleju wszystkie łączenia klejone uległy rozluźnieniu czego wynikiem jest widoczny rysunek łączeń stolarskich na całej strukturze.

Zaprawy są w miarę dobrze zachowane na strukturze. Są mocno spękane, występuje gęsta siatka krakelurów. W wielu miejscach są także bardzo kruche. Miejscami są spęcherzone, i odpadają odsłaniając drewno. Na strukturze ołtarza trzymają się dość dobrze. Miejscowo w partiach rozluźnień łączeń stolarskich występują wykruszenia zaprawy wraz z warstwą malarską.

Widoczna obecnie malatura retabulum jest pierwotna, ale miejscowo występują przemalowania (płyciny predelli). W miejscach łączenia desek występują jej liczne ubytki, powstałe wskutek wykruszenia zaprawy wraz z malaturą. Miejscowo też łuszczy się. W przetarciach i odkrywkach wyraźnie widać, że warstwa oryginalna nie została scalona, jedyne zabezpieczona warstwą transparentną.

Rzeźby wykonane pierwotnie wykonane w technice szypolen są obecnie po konserwacji. Uzupełniono wtedy ubytki formy, figury oczyszczono i pokryto imitacją techniki autorskiej. W trakcie tamtych prac wykonano konserwację zwieńczenia, figur części ornamentów, rami obrazu. Te elementy nie wchodzi w zakres prac.

Obraz w prześwicie środkowym poddano również konserwacji w 2011 r. został on oczyszczony, usunięto przemalowanie i zdublowano obraz na płótno lniane na Beva 371. Niestety lepiszcze, które przesączyło lico obrazu spowodowało jego pociemnienie, a ciężar lepiszcza doprowadził do zniekształceń. Uwidocznił się szew obrazu i pofalowania lica wynikające ze zbyt dużego obciążenia warstwami dublującymi. Na licu widoczne są też miejsca osłepłego werniksu i wyblyszczenia wynikające z przesiąknięcia lepiszcza dublażu na lico obrazu. Werniks jest pociemniały, pożółkły i miejscowo przetarty, czego powodem może być nieumiejętne odkurzanie obiektu.

3. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

A. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Biorąc pod uwagę rangę obiektu, jego funkcję oraz stan zachowania proponuje się przeprowadzenie pełnej konserwacji zarówno technicznej jak i estetyczno-plastycznej struktury retabulum, co pozwoli na zatrzymanie procesów dezintegracji oraz przywrócenie wartości artystycznej i estetycznej zabytkowi z I połowy XVIII w, dobrej klasy, wykonanego rzemieślniczo starannie i z dużym kunsztem. Generalnie zakłada się zachowanie odsłoniętej na strukturze warstwy marmoryzacji, doczyszczenie jej i scalenie kolorystyczne. Planując jednolitą koncepcję ekspozycji wszystkich sprzętów w kościele, a równocześnie nawiązując do estetyki pierwotnej, należy eksponować ołtarz główny w kolorystyce pierwotnej, odkrytej i odsłoniętej w trakcie poprzedniej konserwacji. Na obecnym stanie wiedzy o obiekcie, bez dokładnego rozeznania stratygrafii nawarstwień, budowy technologicznej i techniki wykonania, a także stanu zachowania poszczególnych warstw chronologicznych /nie ustalono, czy pod widoczną

obecnie jest jeszcze inna warstwa kolorystyczna /, które będzie możliwe do określenia po demontażu i rozpoczęciu prac, zakłada się uczytelnienie i eksponowanie pierwszej widocznej warstwy chronologicznej. Możliwe jest jednak, odkrycie w trakcie dokładnych badań, jeszcze wcześniejszej warstwy niż widoczna w odkrywkach. Fakt, że obecna malatura może być wtórna uwidaczniają odkrywki i naiwność kolorystyczna, przy dobrym warsztacie rzeźbiarskim i snycerskim.

Sprecyzowanie postępowania konserwatorskiego może zatem, zostać określone w trakcie prac i przedstawione na spotkaniach komisji.

Kościół jest użytkowany jako obiekt kultu sakralnego, w związku z tym proponuje się po wykonaniu zabiegów technicznych przeprowadzenie konserwacji estetycznej o charakterze zachowawczym, ale także wykonanie pełnej rekonstrukcji wszystkich ubytków, oraz brakujących bądź źle wykonanych łączeń stolarskich. Ze względu na zły stan zachowania, zwłaszcza mocne rozeschnięcia wielu fragmentów ołtarza, oraz uszkodzenia konstrukcyjne – widoczne duże szczeliny związane z pracą drewna oraz osłabienie struktury, ołtarz wymaga całkowitego rozmontowania i przeprowadzenia wszystkich prac konserwatorskich w warunkach pracownianych. Dotyczy to przede wszystkim konieczności impregnacji strukturalnej zniszczonych elementów drewnianego ołtarza oraz powtórne złożenie całości tak, aby zniwelować widoczne obecnie nieprawidłowe połączenia stolarskie i wprowadzić usztywnienie i korektę konstrukcji utrzymującej ołtarz. Sposób łączeń stolarskich zostanie rozeznany i jeżeli łączenia będą łatwe do rozłożenia bez powstania dodatkowych uszkodzeń, wtedy wykonany będzie całkowity demontaż. Konieczne jest przeprowadzenie dezynfekcji, dezynsekcji, impregnacji i częściowej wymiany elementów konstrukcyjnych ołtarza.

W pierwszym etapie prac proponuje się przeprowadzenie gruntownej konserwacji technicznej. Będzie ona miała na celu wzmocnienie strukturalne pierwotnych materiałów, przede wszystkim drewna, poprzez głęboką, strukturalną impregnację żywicami syntetycznymi połączoną z dezynsekcją, metodą w kąpieli i powlekania z opóźnionym odparowaniem w parach benzyny ekstrakcyjnej, pod namiotem foliowym. Proponuje się również ustabilizowanie rozłączonych desek z równoczesnym wykonaniem koniecznych uzupełnień o charakterze konstrukcyjnym z wzmocnieniem lub wymianą połączeń stolarskich. Pęknięcia i odspojenia drewna proponuje się skleić klejem stolarskim. Przesunięcia desek spowodowane pracą drewna proponuje się zniwelować poprzez zrównanie ich od lica z przesunięciem nierówności na odwrocie. Proponuje się wykonanie rekonstrukcji antepedium według archiwalnych fotografii.

Ubytki drewna w strukturze proponuje się wypełnić drewnem sezonowanym, zgodnym gatunkowo, w szczeliny wklejone będą pióra z tego samego gatunku drewna.

Należy usunąć wszystkie późniejsze przemalowania i nawarstwienia występujące w płycinach i na postumentach bocznych by umożliwić przeprowadzenie prawidłowej konserwacji technicznej ołtarza. Za ich usunięciem przemawiają również słabe walory estetyczne. Późniejsze przemalowania i przezłocenia należy usunąć

metodami chemicznymi i mechanicznymi. W trakcie prac przeprowadzona zostanie analiza układu nawarstwień na obiekcie. W zależności od jej wyniku, powołana zostanie komisja konserwatorska, która zatwierdzi rozwiązanie koncepcji estetycznej ołtarza. Przy obecnym stanie wiedzy, po odsłonięciu warstwy autorskiej ubytki warstwy malarskiej proponuje się uzupełnić w technice oryginalnej metodą scalającą.

Uzupełnienia zapraw proponuje się wykonać w technice kredowo-klejowej.

Złocenia w większości konserwowane w 2011 r. pozostaną niezmienione, planuje się przeprowadzenie konserwacji złoczeń elementów, które nie były poddane pracom konserwatorskim (np. gzymsy koronujący, muszle i kampanule nad figurami Matki Bożej i św. Jana). Złoczenia zostaną dokładnie oczyszczone chemicznie i mechanicznie. Fragmenty pierwotnie złoczone w technice klejowej zostaną zrekonstruowane w tej samej technice, o ile ich stan nie pozwoli na regenerację istniejących. Wszystkie wtórne nie technologiczne złoczenia zostaną usunięte. Ubytki złoczeń zostaną wypełnione szlachetnym złotem płatkowym i proszkowym w technice pulmentowej na pulmentach dobranych kolorystycznie żółtym i czerwonym. Oczyszczenie powierzchni bolusowych złoczeń pozwoli na ocenę jakości wykonanych napraw i jeśli będzie to możliwe zostaną one tylko scalone optycznie i uzupełnione.

W celu zabezpieczenia przed nadmiernym brudzeniem oraz przetarciami, ale także dla łatwiejszej pielęgnacji obiektu w przyszłości, warstwy malarskie i złoczenia proponuje się zabezpieczyć odpowiednimi materiałami /werniksy, pasty woskowe, caponlaki/.

Wszystkie środki i metody zostaną ściśle dobrane po przeprowadzeniu prób na obiekcie, a koncepcja estetyczna ekspozycji zostanie skonsultowana w trakcie kolejnych komisji konserwatorskich.

Po wykonaniu pełnej konserwacji technicznej i estetycznej wszystkie elementy ołtarza zostaną ponownie złożone i zamontowane w kościele z zachowaniem tradycyjnych połączeń stolarskich oraz, w razie potrzeby dodatkowych wzmocnień metalowych.

Wszystkie zabiegi konserwatorskie zostaną udokumentowane fotograficznie i pisemnie.

W roku 2011 wykonano prace konserwatorskie rzeźb, części złoczeń i zwieńczenia. Te elementy nie podlegają niniejszemu programowi. Proponuje się jednak na zakończenie prac, przy pełnym rozpoznaniu kolorystyki wykonanie korekt elementów polichromowanych.

Obraz Ukrzyżowanie z prześwitu środkowego był poddany konserwacji, ale należy przeprowadzić korektę tych prac. Należy zdjąć obraz z krosień, wyekstrahować nadmiar lepiska od lica obrazu, obraz sprasować na stole niskociśnieniowym licem do dołu, aby zniwelować widoczny na licu szew. Należy oczyścić lico obrazu z werniksu, przeprowadzić korektę kitów i uzupełnień i położyć werniks zabezpieczający przez powlekanie i natrysk w dwóch warstwach. Proponuje się użycie werniksu damarowego satynowego i matowego.

B. PROGRAM PRAC

Struktura i elementy zlocone

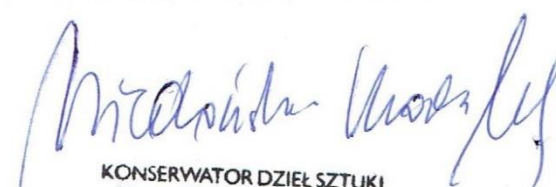
1. Oczyszczenie powierzchni ołtarza z niezwiązanego kurzu i luźnych nawarstwień pylistych. Rozspojenie wadliwych i obluzowanych połączeń stolarskich, usunięcie wtórnych gwoździ.
2. Demontaż połączony z inwentaryzacją. Przewiezienie do pracowni.
3. Dokładne badania stanu zachowania, technologii i zakresu występowania warstw pierwotnych - sondy, odkrywki, ew. badania analityczne, (brak dokumentacji konserwatorskiej generuje potrzebę powtórnego wykonania badań).
4. Usunięcie przemalowań ze struktury ołtarza metodami mechanicznymi i chemicznymi, po przeprowadzonych próbach (dolne postumenty, płyciny predelli)..
5. Usunięcie przezłoczeń wykonanych w technice olejnej tylko w tych miejscach gdzie prace etapu I i II nie zostały przeprowadzone.
6. Oczyszczenie powierzchni drewna od odwrocia - mieszaniną benzyny, wody i detergentu.
7. Dezynsekcja i dezynfekcja obiektu preparatami HylotoX i Permethrin komplet w celu zapobieżenia powtórnej inwazji owadzi szkodników drewna.
8. Impregnacja osłabionych i zniszczonych elementów struktury i wystroju ołtarza wykonana zostanie metodą w kąpieli i powlekania przy użyciu roztworu Hekolu I - 50 w kompozycji rozpuszczalników /ksylen, toluen, aceton/. Do impregnatu dodane zostaną środki grzybo- i owadobójcze. Odparowanie elementów impregnowanych nastąpi w środowisku zagęszczonych par benzyny ekstrakcyjnej i kompozycji rozpuszczalników w celu opóźnienia odparowania i równomiernego rozłożenia żywicy w impregnowanym drewnie. Zacieki impregnatu zostaną oczyszczone rozpuszczalnikiem. W przypadku impregnacji elementów z polichromią olejną, powierzchnia ich zostanie zabezpieczona bibułką japońską na kleju glutenowym.
9. Usunięcie wadliwych połączeń stolarskich i metalowych gwoździ.
10. Ewentualna wymiana elementów drewnianych, których osłabiona struktura nie spełnia zadań konstrukcyjnych oraz wzmocnienie odkształconych i spękanych części od odwrocia.
11. Sklejenie pęknięć. Rozeschnięcia i szczeliny pęknięć zostaną uzupełnione taszlami z drewna identycznego gatunkowo na kleju glutenowym. Większe uzupełnienia proponuje się osadzić na drewnianych kołkach. Dopuszcza się możliwość zastosowania wkrętów stalowych i metalowych kątowników do ustawienia ołtarza w razie konieczności.
12. Uzupełnienie i rekonstrukcja brakujących zapraw. Użyta zostanie zaprawa kredowo-klejowa modyfikowana plastyfikatorem /zmydlony wosk pszczeli/.

13. Przygotowanie zapraw pod polichromię i złocenia przez szlifowanie ich powierzchni papierem ściernym i tamponami miękkiego materiału.
14. Uzupełnienie ubytków pulmentu naturalnym bolusem dobranym kolorystycznie do zachowanego i rozróżnieniem na partie matu i poleru /pulment żółty i czerwony/.
15. Wykonanie scalenia złocień przez uzupełnienie brakujących fragmentów i wykonanie rekonstrukcji złotem płatkowym tam, gdzie złocenia nie są zachowane.
16. Zabezpieczenie dolnych partii złocień narażonych na mechaniczne przetarcia roztworem Paraloidu B-72 w alkoholu.
17. Uzupełnienie warstwy malarskiej w pierwotnej technice, po akceptacji komisji konserwatorskiej.
18. Zabezpieczenie warstwy malarskiej werniksem damarowo-woskowym i pastą z woskiem mikrokrystalicznym.
19. Montaż ołtarza w pierwotnym miejscu, z korektą i usztywnieniem konstrukcji utrzymującej obiekt.
20. Wykonanie dokumentacji konserwatorskiej – fotograficznej i opisowej rejestrującej stan zachowanie i przeprowadzone zabiegi.

Obraz

- 1 Demontaż obrazu z ołtarza i zdjęcie z krosien, zabezpieczenie zwinięcie na wałek i przewiezenie do pracowni.
- 2 Oczyszczenie lica obrazu z wtórnych werniksów i z nadmiaru lepiszcza, które przesączyło się na lico obrazu.
- 3 Spracowanie obrazu licem do stołu na stole niskociśnieniowym celem likwidacji deformacji lica.
- 4 Korekta kitów i opracowanie ich zgodne z teksturą otoczenia.
- 5 Nabicie obrazu na zastane krosna (krosna są dobrze wykonane, fazowane, klinowe z wystarczającymi wzmocnieniami.)
- 6 Korekta scaleń kolorystycznych lica farbami olejno żywicznymi odsączonymi na bibule z nadmiary spoiwa i werniksem damarowym jako spoiwem.
- 7 Położenie werniksów końcowych w dwóch warstwach; satynowego przez powlekanie i matowego przez natrysk. Użyty zostanie werniks damarowy matowiony woskiem naturalnym.

Opr. mgr Dorota Biedrońska - Krówka

KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI
Dorota Biedrońska-Krówka
30-217 Kraków, ul. Z. Wýrobka 9
Nr Dyplomu 5069
tel. 500 233 939

Fot. 1. Nowe Miasteczko, Kościół pw. Św. Marii Magdaleny, prezbiterium oltarz główny. Stan po konserwacji etap I i II, przed pracami etapu III. Widoczna warstwa marmoryzacji odslonięta ale bez konserwacji technicznej i estetycznej.

Fot. 2. Nowe Miasteczko, Kościół pw. Św. Marii Magdaleny, prezbiterium ołtarz główny, fragment. Obraz Ukrzyżowanie z Marią Magdaleną. Stan po konserwacji etap I i II, przed pracami etapu III. Widoczne zmiany w licu obrazu, deformacje płótna, szew i nierówne rozłożenie werniksów na licu.

Fot. 3. Nowe Miasteczko, Kościół pw. Św. Marii Magdaleny, prezbiterium ołtarz główny, fragment. Obraz Ukrzyżowanie z Marią Magdaleną. Stan po konserwacji etap I i II, przed pracami etapu III. Widoczne zmiany kolorystyczne w licu obrazu – pociemnienie i przyżółcenie werniksu.

Fot. 4. Nowe Miasteczko, Kościół pw. Św. Marii Magdaleny, prezbiterium ołtarz główny, fragment. Obraz Ukrzyżowanie z Marią Magdaleną. Stan po konserwacji etap I i II, przed pracami etapu III. Widoczne odwrocie obrazu z nowymi krosnami i płótnem dublującym.

Fot. 5. Nowe Miasteczko, Kościół pw. Św. Marii Magdaleny, prezbiterium ołtarz główny. Stan po konserwacji etap I i II, przed pracami etapu III. Widoczna warstwa marmoryzacji odsłonięta ale bez konserwacji technicznej i estetycznej. Widoczne zarysowania, ubytki w partii predelli i wtórna kolorystyka w płycinach predelli.

Fot. 6. Nowe Miasteczko, Kościół pw. Św. Marii Magdaleny, prezbiterium ołtarz główny. Stan po konserwacji etap I i II, przed pracami etapu III. Widoczna warstwa marmoryzacji odsłonięta ale bez konserwacji technicznej i estetycznej. Widoczne wtórne rozwiązania kolorystyczne i ubytki snycerki w antepedium.